

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
81 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2021

Наукове видання

Збірник тез доповідей 81 наукової конференції викладачів академії
27 – 30 квітня 2021 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 14 від 27-29.04.2021 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., проф.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

Документам у роздрібній торгівлі варто приділяти пильну увагу, оскільки зазвичай контролери перевіряють їх дуже ретельно.

Склад документів, які оформляють під час оприбуткування товару, передусім залежить від умов доставки товару до магазину. Зазвичай такий товар доставляють до магазину автомобільним транспортом. У цьому разі оформляють товарно-транспортну накладну.

Податківці зазначають, що ТТН, складена в передбачених законодавством випадках:

- підтверджує факт надання послуг із перевезення товарів;
- є одним із додаткових документальних свідчень реальності здійснення господарської операції з постачання товарів.

У разі отримання товару в інший спосіб для підтвердження факту реальності здійснення господарської операції у платника податків повинні бути наявні інші первинні документи, що свідчать про транспортування товару до місця призначення.

Порядок заповнення цінників на товар регламентує Інструкція № 2, п. 5 якої передбачає, що ціни повинні фіксуватися в реєстрі роздрібних цін. У ньому зазначають: назву товару, артикул, марку, тип, оптову відпускну ціну (ціну постачальника) з посиланням на документ, що її засвідчує, розмір торговельної надбавки, установлену роздрібну ціну.

Ціни продажу з метою інформування покупців за Інструкцією № 2 можуть бути зазначені в роздрібній торгівлі на:

- ярликах цін (цінниках), наведених на зразках товарів;
- покажчиках цін (аналог прейскуранта);
- товарних ярликах;
- етикетках підприємств-виробників;
- упаковці, у якій продається товар;
- безпосередньо на самому товарі, якщо позначення ціни не пошкоджує його товарний вигляд і не знижує якість товару.

Водночас на підприємствах роздрібної торгівлі, які під час розрахунків із споживачами застосовують сучасну технологію автоматизованої ідентифікації товарів за їх штриховими кодами, а значення цін товарів зберігається в пам'яті реєстратора розрахункових операцій (далі – РРО) або комп'ютера, підписувати ярлики цін (цінники) з датою необов'язково. У відділах і секціях торговельних залів таких підприємств у доступному для споживачів місці має бути прейскурант цін, підписаний працівником, відповідальним за формування, установлення або застосування цін, із зазначенням дати підписання.

Висновок простий: облік необхідний в кожній торговій точці, незалежно від розміру. Адже він дозволяє контролювати: залишки товару на складі; залишки товару в торговому залі; об'єм продажу; терміни зберігання; час розрахунку з постачальниками; оборотність; дохід і прибуток.

І цей список можна продовжувати. Але і так зрозуміло, що бухгалтерія захищає від розкрадань, псування товару та затарювання непотрібною продукцією. Тобто дозволяє запобігти прямі збитки, ну і звичайно, коректно підрахувати прибуток.

СОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

**Тарасова О.В., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Діяльність будь-якого підприємства в умовах ринкової економіки пов'язана з багатьма видами ризиків. Ризик супроводжує усі напрямки діяльності суб'єкта господарювання. В різні періоди на функціонування підприємства можуть впливати різноманітні ризики. Консолідований вплив тих чи інших ризиків може привести до великих негативних наслідків

або навіть до банкрутства підприємства. За цих умов великого значення набуває дослідження особливої групи ризиків – фінансових ризиків, які впливають на всі сфери діяльності підприємства.

Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовими ризиками досліджуються в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Серед них такі вчені, як Бланк І.О., Диба М.І., Землячова О.А., Осадець С.С., Савочка Л.С. [1-3] та ін. Разом з тим, недостатньо висвітленими залишаються питання мінімізації фінансових ризиків.

Фінансовий ризик – це ймовірність виникнення непередбачених фінансових втрат у ситуації невизначеності умов фінансової діяльності підприємства [2]. Фінансовий ризик може виникнути під час фінансової діяльності або виконання фінансових угод.

Управління фінансовими ризиками (ризик-менеджмент) як система охоплює три послідовні етапи: аналіз ризику; контроль над ризиком; фінансування ризику. Цей процес наведено на рис. 1.

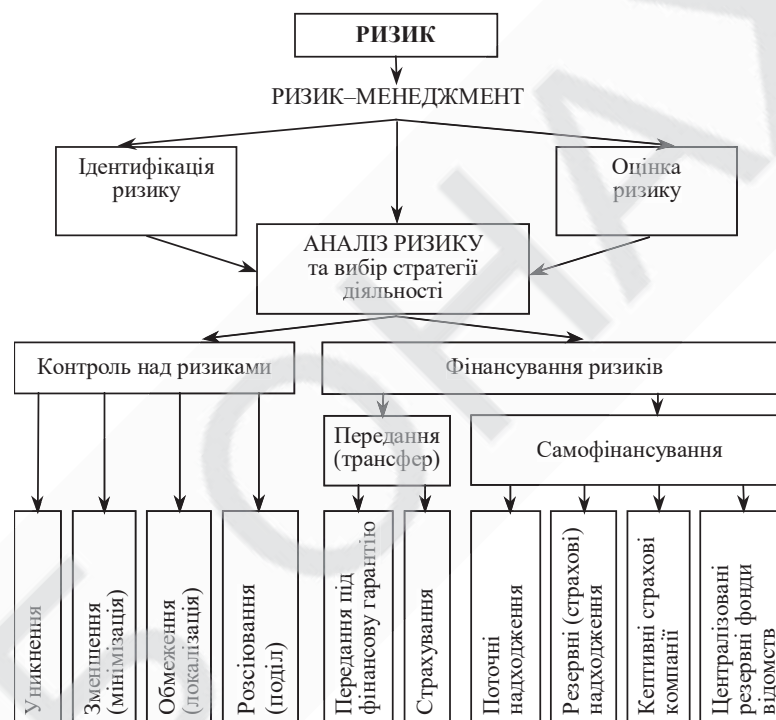

Рис. 1 – Схема ризик-менеджменту Джерело: [3]

Кожний із етапів ризик-менеджменту передбачає здійснення багатьох різноманітних заходів організаційно-фінансового характеру.

Аналіз ризику є комплексним етапом, протягом якого передбачається:

- ідентифікація ризиків;
- оцінювання ризиків кількісними методами;
- визначення послідовності подальших дій в конкретній ситуації.

Першим кроком на етапі аналізу ризику є вивчення ситуації з погляду можливості та причин його появи в суб'єкта господарювання – носія ризику. На появу ризиків впливають різні причини, які умовно можна поділити на зовнішні та внутрішні.

Зовнішні причини, як правило, пов'язані з умовами довкілля, розташуванням суб'єкта господарювання на певній території тощо. При цьому суб'єкт господарювання не має значного впливу на зовнішні причини.

До внутрішніх причин належать: стан та вид належного суб'єктові майна, характер технології виробництва, а також стан засобів попередження ризиків. Досить важливою внутрішньою причиною є ступінь усвідомлення суб'єктом господарювання потенційного

ризиків остаточних можливих наслідків появи ризику. Суб'єктивне ставлення до ризику може бути як негативним, так і позитивним. Негативне ставлення до ризику означає його повне або часткове ігнорування. Така позиція суб'єкта у страховій теорії характеризується поняттям аверсії ризику і досить часто саме вона є причиною останнього.

Після ідентифікації ризику та визначення сфери його поширення виникає потреба кількісно оцінити ризик. При цьому важливо брати до уваги два взаємопов'язані аспекти:

- максимальний розмір збитку, до якого може призвести даний ризик;
- імовірність настання події, яка може спричинити максимальний збиток.

Кількісна оцінка ризиків відбиває ступінь їх економічної загрози.

Підсумки аналізу якісних і кількісних характеристик ризиків є підставою для визначення стратегії антикризової діяльності в майбутньому, тобто подальших дій, які зводяться до встановлення контролю над ризиками або фінансування потреб, що виникли внаслідок прояву ризиків.

Наступним етапом процесу управління ризиками є контроль над ризиками, який має на меті повне або часткове їх усунення.

Контроль ризиків здійснюється різними способами:

- уникненням ризику;
- зменшенням (мінімізацією) ризику;
- обмеженням (локалізацією) ризику;
- розсіюванням (поділом) ризику.

Уникнення ризику вважається найефективнішим і водночас найважчим для виконання методом. Уникнення означає фактичне ухилення від ризикованої діяльності. Якщо можливості раціонального уникнення ризику вичерпані, постає потреба використовувати інші способи антиризикового характеру. Один із таких способів полягає в превентивній діяльності, спрямованій на зменшення ризику. Здійснення ефективної попереджувальної діяльності потребує значних фінансових витрат на придбання різноманітних технічних засобів та проведення організаційно-технічних заходів, які могли б протистояти виникненню ризиків [3].

Якщо ж, попри всі попереджувальні зусилля ризик настане, вживають заходів, спрямованих на його обмеження (локалізацію). З метою обмеження наслідків ризику його можна поділити. Поділ ризику як форма контролю полягає в тому, що підприємства можуть обмінятися пакетами акцій, віддавши, таким чином, частину власного ризику і взявши частину чужого, тобто здійснюється диверсифікація портфелю активів суб'єкта господарювання.

Усі наведені способи контролю над ризиками застосовуються одночасно. Але висувається вимога додержувати оптимального співвідношення між цими способами з погляду їх ефективності.

Найважливішим етапом ризик-менеджменту є покриття негативних наслідків ризиків фінансовими засобами. Кожний суб'єкт господарювання може сам фінансувати свої ризики або передавати їх іншому суб'єктові господарювання згідно з попередньою взаємною домовленістю. Самофінансування ризиків, відоме також як самострахування, є формою безпосереднього самостійного покриття збитків власними коштами.

У тих випадках, коли збитки очікуються більшими за можливості господарського суб'єкта самому фінансувати свої ризики, постає потреба передати власну фінансову відповідальність за ними іншим суб'єктам, здатним до фінансування таких ризиків на певних умовах. Найпоширенішою формою трансферу ризиків є передання їх професійним страховикам.

Сутність страхування фінансових ризиків полягає в захисті майнових інтересів підприємства при настанні страхової події (страхового випадку) спеціальними страховими компаніями (страховиками) за рахунок грошових фондів, що формуються ними шляхом одержання від страхувальника страхових премій (страхових внесків).

Аналіз методів мінімізації ризиків, проведений у ході дослідження, показав, що існують багато інструментів управління фінансовими ризиками. Кожне підприємство має впроваджувати дієву систему управління фінансовими ризиками, що дозволить вчасно попереджати, уникати і подолати негативні наслідки при реалізації фінансових ризиків.

Література

1. Діба М.І. Суть та види фінансових ризиків у системі ризик-менеджменту підприємства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 635. – С. 22-28.
2. Землячова О.А., Савочка Л.С. Класифікація фінансових ризиків та методи їх зниження. Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. – 2012. – № 3. – С. 50-57.
3. Страхування: підручник. /Керівник авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ. 2002. – 599 с.

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

ТРАНСФОРМАЦІЯ КАТЕГОРІЙ ТОВАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Ткачук Т.І., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Товарне виробництво існує вже кілька тисячоліть. Воно не пов'язане з якоюсь однією соціально-економічною формацією, але притаманне багатьом формаціям, які вийшли за межі примітивного виробництва та споживання.

Товарне виробництво відігравало значну роль у становленні індустріального суспільства, бо воно орієнтоване на досягнення ефективності за рахунок розвитку суспільного поділу праці. Капіталістичні відносини змогли утвердитися лише тоді, коли гроші, ринок зруйнували патріархальні зв'язки людей, сословні межі між ними. У зв'язку із цим гроші можна назвати великим «демократизатором», але це має і зворотній бік – влада грошей над людиною, гіпертрофія їх ролі у суспільстві, коли духовне підмінюється матеріальним.

Товарні відносини – ключове питання багатьох економічних проблем. Саме від відповіді на це питання залежить трактування багатьох понять, зокрема, таких, як ринок, ринкова економіка, вільний ринок, конкуренція, монополія, а також характеристики економічних систем, підходи до визначення відносин власності.

У буденній свідомості і, нажаль, навіть у навчальній літературі, так би мовити, з легкої руки західних авторів, товарне виробництво підмінюється ринком, ринковим виробництвом. Таким чином, форма підмінює зміст, явища розглядаються поверхнево, не глибоко, а отже – не науково.

Товарні відносини та ринок – поняття, які, безумовно, тісно пов'язані, але не тотожні. Зв'язок товарного виробництва та ринку:

1. Товарне виробництво – відокремлене, спеціалізоване виробництво для інших, звідси – необхідність обміну.
 2. Товарне виробництво – рух продукту праці від безпосереднього виробництва до споживання через обмін.
 3. Саме на ринку розв'язуються протиріччя товару і визначається структура виробництва (у відповідності до ринкового попиту).
 4. Історично товарний обіг передував товарному виробництву.
- Товарне виробництво зародилося з натурального. Вивести причину його виникнення

ОЦІНКА ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ТА ОБЛІКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	341
Маркова Т.Д., Пчелянська Г.Б.....	
ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	
Ткачук Г.О.....	343
АУДИТОРСЬКЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ	
Ткачук Г.О., Дворнікова А.П.....	345
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АСПЕКТІВ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М., Баранюк Х.О.....	347
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	
Стасюкова К.В.....	349
СОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	
Тарасова О.В.....	351

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

ТРАНСФОРМАЦІЯ КАТЕГОРІЙ ТОВАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	
Ткачук Т.І.....	354
ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК ОСНОВА РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
Неустровєв Ю.Г., Павленко Г.М.....	356
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Работін Ю.А.....	358
ОСНОВНІ СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ	
Згадова Н.С.....	360

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	
Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	362
КУЛЬТУРА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ	
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	363
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ОДЕСЬКОЇ ГУБЕРНСЬКОЇ НАДЗВИЧАЙНОЇ КОМІСІЇ У 1921 РОЦІ	
Шишко О.Г.....	364
РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ У РОЗВИТКУ СТИЛЯ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ	
Мамроцька О.А., Мельник Ю.М., Шевченко Г.А.....	366
ФАКТОРИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ	
Черкаський А.В.....	368
СОЦІАЛЬНА ДОВІРА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ	
Черняк Г.А.....	369
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ	
Орлова В.О.....	371
МОЖЛИВОСТІ ДОДАТКОВОГО ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НАУКОВЦЯ ЗАВДЯКИ WIPO PROOF	
Дружкова І.С.....	372
ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ ТАБАТА НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП	
Халайджі С.В., Захлевська Т.В., Яготін Р.С.....	374
ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИНАМІКИ АЕРОБНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ СТУДЕНТОК 17-20 РОКІВ	
Струк Б.І., Сергєєва Т.П., Волкова Т.В.....	375
МОТИВАЦІЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ОНАХТ	
Гончарук В.В., Павлова Н.В.....	377
АНАЛІЗ РІВНЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТОК МОЛОДШИХ КУРСІВ ОНАХТ	
Лаговська Н.Г., Цапенко Л.М., Павлюк О.В.....	378
МОДЕРНІЗАЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ АСКТП ПРОДУКТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ БУРЯКОЦУКРОВОГО ЗАВОДУ	
Скаковський Ю.М.....	380